

NOTAT

Til: Kunnskapsdepartementet

Fra: Nasjonalt råd for
lærerutdanning

Vår dato:
30.05.16

Vår ref.:

Saksbehandler: Turid Løyte Hansen

INNSPILL TIL STORTINGSMELDING OM HUMANIORA

Nasjonalt råd for lærerutdanning viser til invitasjon fra Kunnskapsdepartementet om innspill til regjeringens varslede melding for Stortinget om humanistisk forskning og utdanning. NRLU ser positivt på at humanistisk forskning og utdanning knyttet til skole og lærerutdanning er definert som et prioritert tema i meldingen. Rådet mener meldingsarbeidet potensielt kan bidra til å tydeliggjøre og styrke skolen og lærerutdanningene som sentrale dannelsesinstitusjoner i samfunnet.

I Kunnskapsministerens innspillsinvitasjon legges det vekt på at lærerutdanningene og lærerutdanningsmiljøene må trekke tilstrekkelig veksler på humanistisk forskning og at de humanistiske fagene i lærerutdanningene må være skolerrelevante. Det pekes videre på at humaniora tradisjonelt har vært viktig som bidrag til skolens innhold, og det stilles spørsmål om i hvilken grad det moderne humaniora har rollen som innholdsleverandør til skolens innhold.

Nasjonalt råd for lærerutdanning vil peke på at humanistiske perspektiv er grunnleggende for skolen og lærerutdanningenes formål og virksomhet, og at innspillsinvitasjonens beskrivelse av humaniora og humanistisk forskning som bidrag og innholdsleverandør til skole og lærerutdanning derfor oppleves som for snever. Rådet er av den oppfatning at humanioras humanistiske perspektiv ikke kan reduseres til å være bidrag og innholdsleverandør til norsk skole, og noe lærerutdanningene skal 'trekke veksler på', men må være selve utgangspunktet for skolen og lærerutdanningene som dannelsesinstitusjoner.

I tråd med dette ser NRLU humaniora som et fagfelt som kontinuerlig kan utfordre og korrigere. En slik rolle fordrer imidlertid at humaniora og humanistisk forskning får utfordre våre virksomheter. NRLU vil oppfordre til at arbeidet med Humanioramelding ikke bare objektiviserer humaniora ved å tematisere 'hva vil vi med humaniora', men at det også legges vinn på å utforske hvordan humaniora og humanistisk forskning utfordrer oss og vår måte å drive våre utdanningsinstitusjoner på.

Som eksempel kan det vises til humaniora som et viktig korrektiv til en snever profesjonsforståelse i lærerutdanningene. Dette perspektivet er bla. trukket fram i rapporten fra dannelsesutvalget for høyere utdanning *Kunnskap og dannelse foran et nytt århundre* (2009). Her pekes det på nødvendigheten av å skape refleksjonsrom i lærerutdanningen ved å stille lærernes pedagogiske virksomhet i historisk og politisk lys. Historien og filosofien kan danne korrektiv til en snever profesjonstenkning som er ensidig opptatt av funksjon, og som kan stå i fare for ikke å forholde seg eksplisitt og veloverveid til formålene som gjelder for

grunnskolen. Humaniora og humanistiske perspektiv kan også være viktig korrektiv til en ensidig kunnskapsøkonomisk legitimering av utdanningene.

Nasjonalt råd for lærerutdanning vil videre anbefale en satsning på humanioraforskning innenfor utdanningsforskning generelt og lærerutdanningsforskning spesielt. Både i NFRs evalueringsrapport *Norsk pedagogisk forskning. En evaluering av forskningen ved utvalgte universiteter og høyskoler* (2004) og Oppfølgingsutvalgets rapport *En nasjonal strategi for norsk pedagogisk forskning* (2006) ble betydningen av å styrke de delene av utdannings-/pedagogisk forskning som faller innenfor humaniorafeltet vektlagt. Det ble også pekt på at dette fagområdet *lettere faller utenfor de nyttekriteriene som programforskningen gjerne anvender* (2006, s. 15) En sterkere satsning på og strategisk oppfølging av disse anbefalingene enn det som til nå har vært tilfelle vil være spesielt viktig i den pågående utviklingen av norsk lærerutdanning som følge av etableringen femårig lærerutdanning på masternivå. Humaniora og humanistisk forskning må tilsees tilstrekkelige rammevilkår slik at det kan bygges opp solide humaniorafagmiljøer innenfor lærerutdanningene.